

Robotická chirurgie v Ústí patří k nejpilnějším

Počet výkonů s pomocí systému **da Vinci v Česku** v loňském roce nestoupil. V Krajské zdravotní přesto plánují rozšířit spektrum výkonů

IVO CHRÁSTECKÝ

Ústí nad Labem – Centrum robotické chirurgie Krajské zdravotní, a. s. (CRCH KZ) v Masarykově nemocnici v Ústí nad Labem s počtem výkonů provedených systémem da Vinci patří v posledních dvou letech k předním v České republice. Vyplývá to ze statistik, s nimiž v první čtvrtině letošního roku přišla společnost Hospimed, jež je spojována s často unikátními technologiemi a jejich aplikací v českém zdravotnictví, mezi něž patří i robotická chirurgie.

Urologických výkonů bylo nejvíce

„V roce 2010 bylo v CRCH KZ, a. s. provedeno celkově 265 operací pomocí robota da Vinci pro všechny plátky zdravotní péče, a z tohoto počtu bylo 202 výkonů urologických, 37 výkonů chirurgických, 37 gynekologických a 9 operací provedli lékaři z ORL,“ shrnuje loňský rok Jan Schraml, primář ústeckého CRCH, jež patří k devítí takovým pracovištím v Česku. (Rozdíl mezi uvedeným počtem a údajem v grafu, kde je uvedeno 260 operací za rok 2010 namísto 265, je podle mluvčího KZ Jiřího Vondry způsoben tím, že CRCH loni stihlo ještě další výkony po udání v grafu uvedeného čísla.)

„V oblasti urologie, jako v celé oblasti robotické chirurgie KZ, hraje dominantní roli radikální roboticky asistovaná prostatektomie z důvodu lokalizovaného karcinomu prostaty,“ hovoří o specifice množství roboticky asistovaných výkonů v Ústí nad Labem primář Zatímco v Krajské zdravotní mohou být s dozvadním fungováním CRCH

se dvěma přístroji da Vinci spokojeni, z celosvětového pohledu, jak vyplývá z informace společnosti Hospimed, počet CRCH u nás neroste.

Počet instalací ve světě roste, u nás ne

„Statistiky za rok 2010 ukazují, že po celém světě se opět rozrostlo množství instalací robotů da Vinci, jejichž prostřednictvím lékaři provádějí miniinvazivní chirurgické zákroky. V Česku počet instalací stagnuje. Dojde-li však k vyčlenění robotické chirurgie určitých indikací mezi nadstandardy, půjde o bezohlednost a hrubé porušení ústavního principu práva občana na nejlepší dostupnou péči,“ stojí v úvodu zprávy.

Roboticky asistovaná chirurgie (RACH) v ČR začala svou historii psát 31.10. 2005 v Nemocnici Na Homolce provedením první roboticky asistované operace. Následný nárůst počtu robotů a ruku v ruce s tím i výkonů držel ČR v pelotonu ostatních vyspělých evropských zemí – v Ústí nad Labem se uskutečnila první operace 19. 8. 2008. Zlom nastal během loňska, kdy začala ČR v RACH zaostávat, jak v počtu robotů na počet obyvatel (v současnosti celkem 9 robotů v ČR, tzn. 0,85 robota na milion obyvatel), tak v počtu výkonů (v ČR 4128, celosvětově 278 000). „Příčinou je prokazatelná změna politické vůle vedení rezortu zdravotnictví, zřejmě způsobená jednak ekonomicko-personální krizí českého zdravotnictví a dále nepochopením robotické chirurgie v moderní chirurgické léčbě závažných onkologických onemocnění,“ upozorňuje zpráva.

Jak uvádí Jan Schraml, loni se ústecké CRCH dostalo do situace, kdy „poptávka“ po

JEDNA z mnoha prostatektomií, operací prostaty, jež provedli v roce 2010 v Ústí nad Labem specialisté pomocí robota daVinci. Foto: Deník/Karel Pech

zdejšími lékaři prováděných a plně indikovaných robotický asistovaných výkonů v souladu se systémem úhrad v ČR převyšovala objem přidělených prostředků, a proto u některých pojišťoven docházelo u jejich klientů k odkladu operací až na tento rok.

„V letošním roce se očekává, že objem nasmlouvané péče v oblasti robotiky bude stejný jako v předchozím roce nebo dokonce o něco nižší. To bude mít za následek opačný trend, než je dán vlastní medicinou tak, jak ji známe z vývoje ve světě. Odpovídající by byl meziroční nárůst asi o

20–25% výkonů ročně. Tento světový trend se nám v roce 2010, ve srovnání s předchozím rokem, již nedařilo držet,“ přiznává Jan Schraml.

„V našem centru stojíme o rozšíření spektra výkonů o cévní chirurgii, tak jak ji známe z pražského pracoviště – Nemocnice Na Homolce, a chtěli bychom i rozvinout robotickou chirurgii v oblasti plic – díky unikátnosti postavení hrudní chirurgie,“ rozkrývá primář plány. Zdůrazňuje, že vše je ale závislé na výši a způsobu úhrady zdravotní péče v této oblasti. „Nemůžeme si dovolit, v případě nehrazení této péče ze strany pojišťoven, vrhat naši nemocnici do ekonomické ztráty,“ je primář CRCH jasné.

V čem je kouzlo da Vinci chirurgie?

Robotická neboli da Vinci chirurgie znamená především minimálně invazivní chirurgickou metodu, vhodnou pro operace v dutině břišní a hrudní a dalších špatně dostupných dutinách lidského těla. Nově v rámci ORL i v dutině ústní a hltanu. Zejména všude tam, kam je z anatomických příčin obtížný

přístup při otevřené, případně i laparoskopické metodě. Vhodnost využití da Vinci chirurgie je de facto denně na celém světě nově definována s přibývajícími indikacemi.

Robotické operace jsou pro pacienta vždy šetrnější než otevřené, často preciznější a rozsáhlejší než laparoskopické a pro operátéra vždy ergonomičtější. Zejména z ekonomických důvodů se v různých částech světa robotická chirurgie uplatňuje v různě širší možnostech indikací.

V dolní části dutiny břišní...

V Evropě a v České republice převládá využití u nejzávažnějších operačních výkonů v dolní části dutiny břišní, v tak zvané malé páni, kde se u mužů nachází prosta a u žen děloha.

U onkologického onemocnění těchto orgánů nebo koněčné části tlustého střeva vyniknou všechny přednosti robota. Ve všech těchto operacích jde při včasném odhalení onemocnění o úplné a přitom šetrné odstranění nádoru z těla pacienta. Takový výkon je pro pacienta vylečením. V porovnání s jinými metodami onkologické léčby,

ozáření, chemoterapie, je tato roboticky asistovaná léčba zároveň nejlevnější.

Dalším efektem léčby má být minimální poškození jiných anatomických struktur, a tedy zachování funkci jako je udržení moči, zachování sexuálních funkcí a podobně.

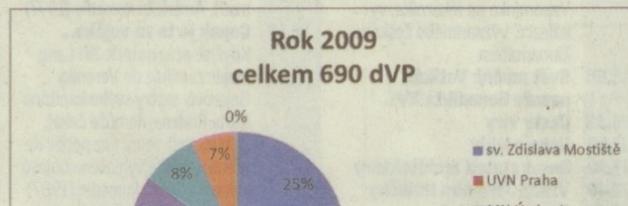
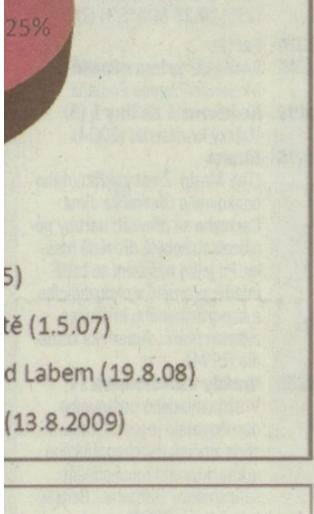
Zvětšený obraz v HD kvalitě

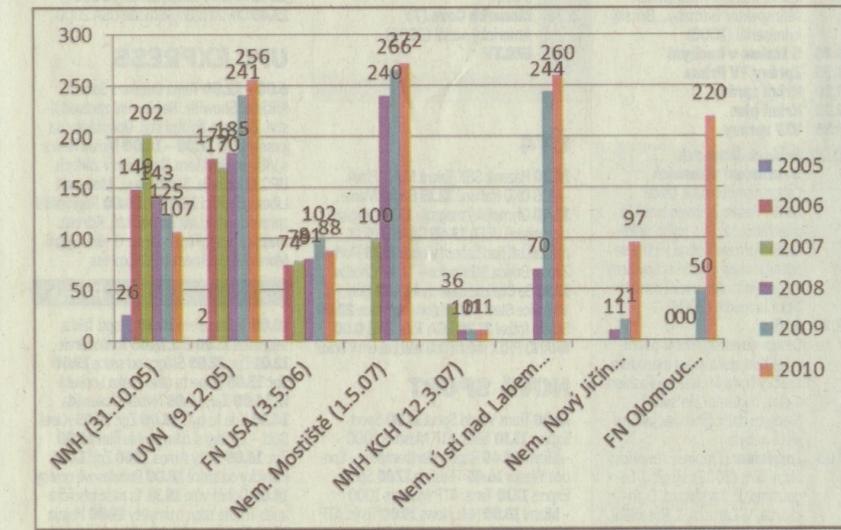
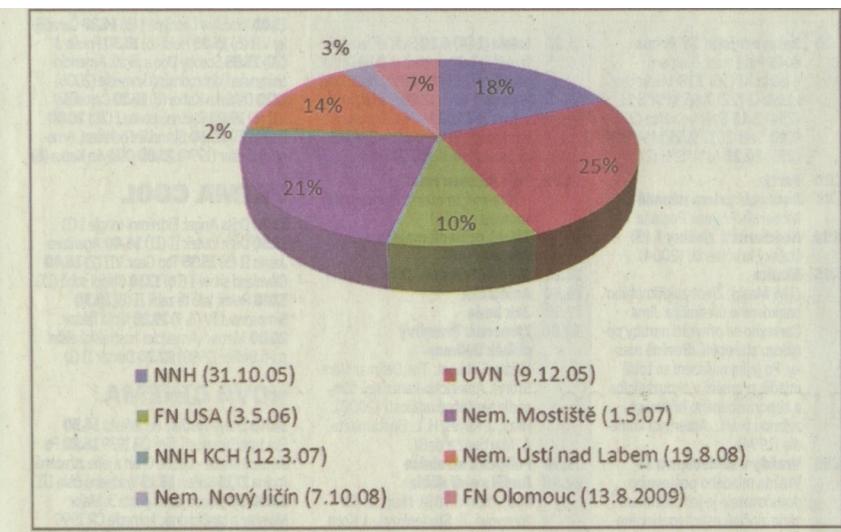
V případě da Vinci chirurgie má operatér pomocí videozobrazení před očima zvětšený, excelentně osvětlený obraz operačního pole v HD kvalitě, a to ve trojrozměrném zobrazení. To znamená, že lékař vnímá veškeré detaily operačního pole, a to v prostorovém zobrazení.

Operátor při operaci sedí a svá předloktí oprává o polstrované opěrky, v prstech drží v prostoru umístěné specifické joistiky, kterými ovládá pohyby skoro 40 cm dlouhých a 8 mm tenkých nástrojů, jejichž jemné pracovní konce kopírují dokonale pohyby simulované operátorem v prostoru.

Díky převodníkům řízených počítačem může operátor měnit poměr mezi velikostí pohybu své ruky s joistiky a velikostí pohybu nástrojů 1:1 až 1:10, to znamená, že u nejjemnější preparace může operátor velmi jemně pracovat s nejmenšími tkáňovými strukturami.

A to všechno bez přirozeného třesu nástrojů, díky počítačové filtrace mimovolných pohybů. Operace tak probíhá s maximální efektivitou.

NA HORNÍM GRAFU podíl Center robotické chirurgie (CRCH) na počtu robotických výkonů v České republice, pod ním počty výkonů v CRCH v letech 2005 – 2010. Z něj vyplývá, že ústecké pracoviště, které zahájilo činnost 19. 8. 2008, patřilo v posledních dvou letech k nejvytíženějším v České republice. Vpravo podíl CRCH na dVp v roce 2009 a v roce 2010. Grafika: Hospimed

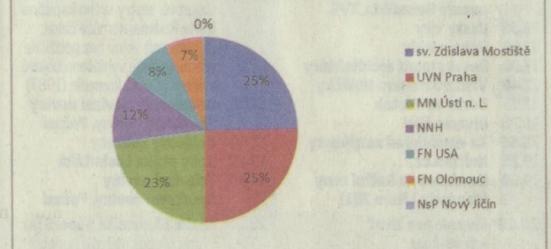

strany pojišťoven, vrhat naší nemocnici do ekonomické ztráty,“ je primář CRCH jasné.

U čem je kouzlo da Vinci chirurgie?

Robotická neboli da Vinci chirurgie znamená především minimálně invazivní chirurgickou metodu, vhodnou pro operace v dutině břišní a hrudní a dalších špatně dostupných dutinách lidského těla. Nově v rámci ORL i v dutině ústní a hltanu. Zejména všude tam, kam je z anatomických příčin obtížný

Rok 2009
celkem 690 dVp

Rok 2010
celkem 864 dVp

